

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 30.10.2023 § 345

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 30.10.2023

§ 345

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kysely

4582/00.05.00.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Lakiasiaintohtaja Pekka Virkkunen 044 4163072

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Mäkinen Mika

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää, että se ei ota kantaa Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kyselyyn, koska hyvinvointialue on kaupungista riippumaton itsenäinen organisaatio, joka hoitaa sopimuksensa itsenäisesti eikä kaupunki ole sopimusosapuoli asiassa.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja Kalle Aaltonen, kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja Sonja Falk, kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja Rami Lehto, jäsen Mira Nieminen ilmoittivat olevansa esteellisiä. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 § 1 momentin 5 kohdan perusteella.

Kalle Aaltonen, Sonja Falk, Rami Lehto ja Mira Nieminen poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Perusteluosa

Päijät-Hämeen hyvinvointialue on 4.10.2023 lähettänyt lakanneen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkunnille kyselyn. Hyvinvointialue pyytää kaupunkia antamaan kirjallisen vastauksen seuraaviin kysymyksiin 31.10.2023 mennessä:

1. Hyväksyykö kuntanne KT:n näkemyksen siitä, että Päijät-Hämeen hyvinvointialue on oikeutettu allekirjoittamaan keskusneuvotteluissa saavutetun sovintosopimuksen erääntyneestä palkkasaatavasta koko takautuvan ajan osalta?

2. Hyväksyykö kuntanne seuraavat kunnallisen työmarkkinalaitoksen ja pääsopijajärjestöjen välisissä keskusneuvotteluissa neuvotellut periaatteet liikkeen luovutuksessa luovuttajan asemassa olleen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän henkilöstön palkkojen harmonisoinnista?

- Palkkojen harmonisoinnin takautuva vastuu alkaa 1.7.2020.

- Palkkojen harmonisoinnin taso on kunkin hinnoittelukohtaan tehtävien vaativuuden arviointitason korkein tehtäväkohtainen palkka (vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti).

Hyvinvointialue arvioi, että Lahden kaupungin osuus palkkojen harmonisointikustannuksista vuosilta 2020-2022 olisi 22.603.576 €. Yhteenlaskettu kaikkien kuntien arvioitu palkkaharmonisaation kustannusvaikutus viivästyskorkeineen on 37.371.931 euroa. Keskusneuvotteluissa on esitetty viivästyskoron maksamista 5,5 %:n mukaan.

Hyvinvointialueen käsityksen mukaan sen vastuu takautuvista palkkaeristä alkaa henkilöstön siirtymisestä hyvinvointialueelle 1.1.2023.

Keskusneuvotteluissa on neuvoteltu palkkatasoista ja takautuvasta harmonisointiajasta. Oletus on, että keskusneuvotteluiden ratkaisu tulee vielä tänä syksynä. Hyvinvointialue arvioi, että palkkaharmonisoinnista sopiminen johtaisi hyvinvointialueella edullisempaan lopputulokseen kuin asian ratkaisu työtuomioistuimessa.

Hyvinvointikuntayhtymä

Lahden kaupunki on ollut Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkunta. Kuntayhtymä on lakannut hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä vuodenvaihteessa 2022-2023. Samalla yhtymän henkilöstö on siirtynyt liikkeen luovutuksena Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle. Siirtyneessä henkilöstössä oli sekä työ- että virkasuhteisia henkilöitä.

Hyvinvointialueen kanta ja sen perusteet

Hyvinvointialueen edustajat ovat ilmoittaneet kantanaan hyvinvointialueen tulkinnan olevan, ettei ennen vuotta 2023 syntynyt palkantarkistuksen maksuvelvoite koske hyvinvointialuetta. Tulkinta nojaa siihen oletukseen, että kyseiset palkantarkistukset ovat erääntyneet ennen vuotta 2023. Käytännössä kyse lienee siitä, että palkansaajien saatavat tulisivat erääntymään lainvoimaisen tuomioistuimen päätöksen jälkeen takautuvasti (jos asia etenisi tuomioistuinkäsittelyyn).

Hyvinvointialueen edustajat ovat viitannet Korkeimman oikeuden ratkaisuun KKO 2021:76, joka käsittelee perusteettoman edun palautusta.

Lainsäädäntö

Lain sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta 18 §:n mukaan henkilöstön siirto kunnista ja kuntayhtymistä katsotaan liikkeen luovutukseksi.

Työsopimuslain 1 luvun 10 § 2 mom. mukaan: ”Edellä 1 momentissa tarkoitettussa liikkeen luovutuksessa työnantajan luovutushetkellä voimassa olevista työsuhteista johtuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät liikkeen uudelle omistajalle tai haltijalle. Ennen luovutusta eräänntyneestä työntekijän palkka- tai muusta työsuhteesta johtuvasta saatavasta vastaavat luovuttaja ja luovutuksensaaja yhteisvastuullisesti. *Luovuttaja on kuitenkin luovutuksensaajalle vastuussa ennen luovutusta eräänntyneestä työntekijän saatavasta, jollei muuta ole sovittu.*”

Samana sisältöinen säädös on myös laissa kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta 25 § 3 mom.

Lahden kaupungin vastauksen perustelut

Kuten lainsäädännöstä käy ilmi, liikkeen luovutuksessa vastaa luovuttaja vain luovutushetkellä eräänntyneistä työntekijöiden saatavista, jos muuta ei ole sovittu. Lahden kaupungin tiedossa ei ole, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymään ja sitä kautta sen omistajiin kohdistuisi viime vuoden vaihteessa eräänntyneenä olleita henkilöstön palkka- tai muita saatavia. Palkkaharmonisaatiosta johtuvat työntekijöiden saatavat eivät tietojemme mukaan ole vielä tänäkään päivänä eräänntyneet.

Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueen välisessä henkilöstön siirtosopimuksessa (allekirjoitettu 9.11.2022) on saatavista erikseen huomioituna vain luovutushetken lomapalkkavelka. Muista mahdollisista saatavista ei ole sovittu.

Hyvinvointialueen kantansa tueksi esittämä oikeustapaus KKO 2021:76, joka koskee perusteetonta etua, on sovellettavissa palkkaharmonisaatioasiaan palkansaajan oikeuksien näkökulmasta. Työnantajan maksuvelvollisuutta liikkeenluovutustilanteessa se ei käsittele. Tosiasiassa vetoamalla perusteettomaan etuun hyvinvointialue myöntää sen, että palkkaharmonisaatiosta johtuvat saatavat eivät olleet eräänntyneet liikkeenluovutuksen hetkellä.

Sen sijaan Korkein oikeus on ennakkopäätöksissään (KKO 1988:2 ja KKO 1989:78) katsonut, että luovutuksensaaja vastaa yksinään luovutuksen jälkeen eräänntyneistä saatavista riippumatta siitä, milloin saatava on ansaittu. Näiden oikeustapausten ajankohtana voimassa olevassa lainsäädännössä oli vastaavat säännökset kyseessä olevasta asiasta kuin nykyisinkin.

Lahden kaupungin käsityksen mukaan se ei ole suoraan eikä Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän entisenä jäsenkuntana työsopimuslain 1 luvun 10 §:n, kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 25 §:n sekä hyvinvointikuntayhtymän ja hyvinvointialueen välisen henkilöstön siirtosopimuksen perusteella palkkaharmonisaatioasian osapuoli.

Lainsäädäntöä tulee tulkita liikkeenluovuttajan maksuvelvollisuuden osalta siten, että saatava joko on tai ei ole luovutushetkellä eräänntynyt. Tässä tapauksessa saatava ei ole vielä eräänntynyt.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

ote: Päijät-Hämeen hyvinvointialue ja Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän jäsenkunnat

